

Citrus

JUMBO

Product: Citrus (sinaasappels en mandarijnen)
Herkomst: Spanje, Zuid-Afrika, Egypte, Marokko

Bij Jumbo komt ruim 60% van het aanbod sinaasappels en mandarijnen uit Spanje en Zuid-Afrika. In de maanden maart tot en met juli betrekken we het overgrote deel van onze (pers)sinaasappels uit Egypte. De afgelopen jaren zien we dat aandeel flink groeien. We verwachten dat deze groei doorzet omdat klimaatverandering de productieperiodes in Spanje en Marokko negatief lijken te beïnvloeden. Ondanks de vereiste certificering omtrent arbeidsomstandigheden, hebben we onvoldoende zicht op de mensenrechtensituatie bij citrusbedrijven in Egypte. Dit is voor ons aanleiding geweest om het gespecialiseerde bureau ImpactBuying te vragen een uitvoerig impact assessment te doen.

ImpactBuying heeft een zogeheten supply chain impact assessment uitgevoerd in onze keten van perssinaasappels uit Egypte. Hieraan hebben ook onze ketenpartners De Groot, Agreeen, Agroland en Magrabi volledig open en transparant meegewerkt. Het impact assessment is bedoeld om tot betere inzichten te komen en beschrijft de context van onze toeleveringsketen aan de hand van relevante demografische, economische, sociale, technologische, ecologische en politieke factoren. Op basis hiervan zijn de belangrijkste risico's geïdentificeerd, beschreven en beoordeeld op ernst, gewicht, schaal en frequentie, en onderliggende oorzaken. Dit heeft geleid tot een reeks praktische aanbevelingen aan Jumbo.

Inzicht in de keten:

1. Agreeen	2. Agroland	3. Magrabi	4. De Groot fresh group	5. Jumbo Supermarkten bv
Agreeen – Green Egypt for Agricultural Investment Co. 10th of Ramadan City, Egypt	24 El Iskander El Akbar street, Azarita, Alexandria, Egypt	13 Abdel Khalek Tharwat street, Cairo 11599, Egypt	Drielseweg 23, 5321 NC Hedel	Rijksweg 15, 5462 CE Veghel

Afhankelijk van de shipping line, wordt er geëxporteerd via de havens van Alexandria, Damietta of port Said naar Rotterdam of Antwerpen.

Voornaamste risico's citrus uit Egypte

De voornaamste risico's van in Egypte geteelde citrusvruchten zijn:

1. Arbeidsomstandigheden en contracten;
2. Gelijkwaardigheid van mannen en vrouwen;
3. Watergebruik;
4. Gewasbescherming.

Conclusies impact assessment

Hieronder zijn de belangrijkste positieve en negatieve impacts weergegeven die zijn geconstateerd in de Egyptische sinaasappelketen van Jumbo:

- De aankoop van sinaasappels (en andere citrusvruchten) van de drie beoordeelde Egyptische leveranciers draagt bij tot een positieve sociale impact, omdat het voor lokale huishoudens vast werk en/of seizoenswerk oplevert tegen fatsoenlijke voorwaarden en daarmee het genereren van inkomsten;
- De drie leveranciers gaan over het algemeen verstandig om met de beschikbare waterbronnen en gewasbeschermingsmaatregelen;
- De aankoop van sinaasappels (en andere citrusvruchten) uit Egypte draagt ook bij aan een positieve milieu-impact vanwege de productieve boomteelt op herwonnen woestijngrond. De grond wordt immers op duurzame wijze met bomen bedekt, waardoor het risico op woestijnvorming afneemt;
- In Egypte worden seizoenarbeiders vaak ingezet via bemiddeling door arbeidsagenten die de rol van werkgever hebben overgenomen. Dit is mogelijk omdat de wetgeving mazen kent. In de praktijk krijgt de arbeidsagent macht over zowel bedrijven als arbeiders. Niet elke arbeidsagent buit deze macht uit, maar veel anderen profiteren er financieel van. Uiteindelijk leidt dit tot inkomens- en bestaansonzekerheid voor seizoenarbeiders en hun gezinnen;
- De betrokken seizoenarbeiders lopen sociale zekerheid, medische voordelen, werkzekerheid en inkomenszekerheid mis. De omvang en ernst van deze negatieve gevolgen hangen grotendeels af van de machtsverhoudingen tussen het bedrijf, de arbeidsagent en de seizoenarbeider. De geschetste context duidt niet op het risico van moderne slavernij, maar de kans op (ernstige) uitbuiting is zeker aanwezig. Dit geldt in het bijzonder voor de seizoenarbeiders in de boomgaarden, aangezien de bedrijven slechts in geringe mate de omstandigheden in het open veld controleren;
- Het risico van uitbuiting door arbeidsagenten wordt niet waargenomen door de huidige certificeringsprogramma's en/of regelmatige audits bij de boerderijen en pakhuizen. Deze praktijken vinden 'onder de radar' plaats, dus ook buiten het zicht van audits door Fairtrade en ETI/SMETA;
- De inkoop van sinaasappels (en andere citrusvruchten) uit de drie beoordeelde Egyptische bronnen draagt bij aan een positief effect op de toepassing van gewasbeschermingspraktijken. Leveranciers zoals De Groot en andere importerende klanten worden beschouwd als belangrijke informatiebronnen over normen en eisen op de EU-markt en andere relevante kennis en informatie;
- De beoordeelde Egyptische leveranciers veroorzaken niet de bestaande genderongelijkheid en verergeren deze ook niet. Maar hardnekkige vooroordelen en ongelijke verhoudingen op de werkplek worden evenmin aangepakt, zelfs niet wanneer er mogelijkheden voorhanden zijn.

Aanbevelingen impact assessment

Op basis van het impact assessment op de Jumbo toeleveringsketen zijn de volgende aanbevelingen geformuleerd:

- Jumbo wordt aangeraden om citrus vanuit Egypte te blijven importeren, gezien de positieve impact voor de lokale bevolking. Met als belangrijke voorwaarde blijvend te investeren in gendergelijkheid, watergebruik en gewasbescherming én acties ondernemen om uitbuiting van seizoenarbeiders tegen te gaan;
- Jumbo wordt aangeraden om nader onderzoek te doen naar het inzetten van seizoenarbeiders via arbeidsagenten;
- Op basis van zo'n vervolgonderzoek wordt Jumbo aanbevolen om met één leverancier in gesprek te gaan over de ontwikkeling van alternatieve manieren om seizoenarbeiders in te huren, bijvoorbeeld door een app die functioneert als digitale arbeidsmarkt. Met behulp van zo'n app zouden bedrijven hun vacatures kunnen melden, landbouwscholen kunnen bemiddelen bij het vinden van arbeiders en de lokale Arbeidsautoriteit kan de contracten wettelijk regelen;

- Om bij te dragen aan een positieve verandering in de genderverhoudingen op de werkplek in aansluiting op de Code of Conduct van Jumbo, wordt aanbevolen om met De Groot en haar Egyptische leveranciers een aantal concrete acties overeen te komen om de bestaande negatieve vooroordelen op de boerderijen en in de pakhuizen aan te pakken, en vrouwen gelijke kansen op werk te bieden.

Opvolging aanbevelingen

Aan de hand van deze aanbevelingen is besloten om samen met De Groot en de toeleveranciers in gesprek te gaan om tot realisatie van de aanbevelingen te komen. Ook gaat Jumbo dit impact assessment onder de aandacht brengen binnen het SIFAV-convenant en bij verschillende certificeringsinstanties. We willen zo duidelijk krijgen in hoeverre er ook in andere groente- en fruitketens ongewenste constructies met arbeidsbemiddelaars bestaan en hoe deze worden opgelost.

Meer weten over dit onderzoek? Download het [complete rapport](#).